

Gwasanaeth Democratiaeth
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

Cyfarfod

Y CYNGOR

Dyddiad ac Amser

1.30 y.h., DYDD IAU, 6ED MAWRTH, 2025

* NODER *

Bydd y cyfarfod yn cael ei we-ddarlledu

https://gwynedd.public-i.tv/core//cy_GB/portal/home

Lleoliad

Hybrid - Siambr Dafydd Orwig, Swyddfeydd y Cyngor, Caernarfon LL55 1SH

Pwynt Cyswllt

Eirian Roberts

01286 679018

eirianroberts3@gwynedd.llyw.cymru

(DOSBARTHWDYD Dydd Mercher, 26 Chwefror 2025)

Ian Jones
Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth

www.gwynedd.llyw.cymru

DYDD MERCHER, 26 CHWEFROR 2025

Annwyl Gyngorydd,

CYFARFOD O GYNGOR GWYNEDD – DYDD IAU, 6 MAWRTH 2025

FE'CH GWYSIR TRWY HYN i gyfarfod aml-leoliad o **GYNGOR GWYNEDD** a gynhelir am 1.30 y.h., **DYDD IAU, 6ED MAWRTH, 2025 YN SIAMBR DAFYDD ORWIG, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, CAERNARFON LL55 1SH / RHITHIOL AR ZOOM**, i ystyried y materion a grybwyllir yn y rhaglen a ganlyn.

Yr eiddoch yn gywir

Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth

Bydd yr ystafelloedd a ganlyn ar gael i'r grwpiau gwleidyddol yn ystod y bore:-

Plaid Cymru - Siambr Dafydd Orwig

Annibynnol – Siambr Hywel Dda

Grwp Llafur / Rhydfrydol – Ystafell Ogwen

RHAGLEN

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. COFNODION

7 - 20

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion y cyfarfod blaenorol o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 5 Rhagfyr, 2024 fel rhai cywir.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

4. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Derbyn unrhyw gyhoeddiadau gan y Cadeirydd.

5. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

6. CWESTIYNAU

(a) Ystyried unrhyw gwestiynau gan aelodau o'r cyhoedd, y rhoddwyd rhybudd priodol ohonynt o dan Adran 4.17 o'r Cyfansoddiad.

Cwestiwn gan Mr Ieuan Wyn (cyfeiriad wedi'i ddarparu yn unol â gofynion y Cyfansoddiad).

Mae'n gwbl annerbyniol fod disgyblion Gwynedd o aelwydydd Cymraeg ac aelwydydd di-Gymraeg yn derbyn llai o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg nag y mae disgyblion ysgolion Cymraeg mewn cymunedau llai Cymraeg mewn rhannau eraill o'n gwlad. Mae plant a phobl ifanc, rhieni a chymunedau Gwynedd yn haeddu ysgolion gyda'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg fwyaf cyflawn sy'n cael ei chynnig. Hynny fyddai'n briodol yn addysgol, yn ddiwylliannol ac yn gymdeithasol. Yn sgil y ffaith fod Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi bil addysg a bod shifft iaith yn dwysáu yn arw yn y sir, a yw Cyngor Gwynedd am gymryd y cyfle euraid a thyngedfennol hwn i ddisodli polisi iaith addysg sydd wedi dyddio a chyflwyno polisi iaith addysg uchelgeisiol, clir, a chwbl newydd i'w ysgolion?

(b) Ystyried unrhyw gwestiynau gan aelodau etholedig, y

rhoddwyd rhybudd priodol ohonynt o dan Adran 4.18 o'r
Cyfansoddiad.

- 7. ADRODDIAD BLYNYDDOL - POLISI TAL GWEITHLU'R CYNGOR** 21 - 31
Cyflwyno adroddiad Cadeirydd y Pwyllgor Penodi Prif Swyddogion.
- 8. ADDASIADAU I BROSIECTAU GWYNEDD OFALGAR - CYNLLUN
CYNGOR GWYNEDD** 32 - 34
Cyflwyno adroddiad yr Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant.
- 9. CYLLIDEB 2025-26** 35 - 92
Cyflwyno adroddiad yr Aelod Cabinet Cyllid.
- 10. STRATEGAETH GYFALAF 2025-26 (YN CYNWYS
STRATEGAETHAU BUDDSODDI A BENTHYCA)** 93 - 133
Cyflwyno adroddiad yr Aelod Cabinet Cyllid.
- 11. SEFYDLU CYD-BWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU CYD-
BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD** 134 - 148
Cyflwyno adroddiad y Swyddog Monitro.
- 12. AROLYGON CYMUNEDOL O DAN DDEDDF LLYWODRAETH
LEOL (DEMOCRATIAETH) (CYMRU) 2013** 149 - 165
Cyflwyno adroddiad yr Aelod Cabinet Gwasanaethau Corfforaethol a
Chyfreithiol.
- 13. ADDASU Y CYFANSODDIAD - PORTFFOLIOS CABINET** 166 - 167
Cyflwyno adroddiad y Swyddog Monitro.
- 14. NEWIDIADAU CYFANSODDIAD - RHEOLAU GWEITHDREFN
CONTRACT NEWYDD (ADRAN 17)** 168 - 188
Cyflwyno adroddiad y Swyddog Monitro.
- 15. CALENDR PWYLLGORAU 2025-26** 189 - 191
Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Democratiaeth.
- 16. RHYBUDDION O GYNNIG**
- (A) RHYBUDD O GYNNIG GAN Y CYNGHORYDD ELWYN EDWARDS**

Yn unol â'r Rhybudd o Gynnig a dderbyniwyd dan Adran 4.19 o'r Cyfansoddiad, bydd y Cynghorydd Elwyn Edwards yn cynnig fel a ganlyn:-

Mae Cyngor Gwynedd yn gofyn i'r Llywodraeth Lafur yn San Steffan i drosglwyddo'r Awdurdodaeth Gyfiawnder i'r Senedd yng Nghaerdydd.

Yn 2017 sefydlodd y Blaid Lafur gomisiwn i edrych ar posibilrwydd o drosglwyddo'r cyfrifoldeb am hyn yng Nghymru i Lywodraeth Cymru. Arweiniwyd y comisiwn gan yr Arglwydd Thomas o Gwmigedd, cyn brif swyddog dros Gyfiawnder yn Lloegr a Chymru. Ei argymhelliad cadarn i'r llywodraeth oedd bod 'gwir angen datganoli'r Gwasanaeth Cyfiawnder yng Nghymru i Gymru gan sefydlu awdurdodaeth Gymreig ar wahân.

Mae gan yr Alban a Gogledd Iwerddon eu system Gyfiawnder eu hunain ond mae Cymru ynghlwm wrth Loegr. Cymru yw'r unig wlad yn y byd sydd a deddfwriaeth ond heb awdurdod i weithredu hyn.

Er bod yna alw cynyddol dros greu Awdurdodaeth Gymreig ar wahân ac i ddatganoli'r pwerau i Lywodraeth Cymru ni fu unrhyw symudiad o du Llywodraethau Torïaidd na Llafur i wneud hyn.

Gofynnwn felly i'r Llywodraeth Lafur yn San Steffan i weithredu ar argymhelliad yr Arglwydd Thomas.

Gan ofyn i holl gynghorau Cymru am eu cefnogaeth.

(B) RHYBUDD O GYNNIG GAN Y CYNGHORYDD ELFED WYN AP ELWYN

Yn unol â'r Rhybudd o Gynnig a dderbyniwyd dan Adran 4.19 o'r Cyfansoddiad, bydd y Cynghorydd Elfed Wyn ap Elwyn yn cynnig fel a ganlyn:-

Mae'r Cyngor yn galw ar Lywodraeth San Steffan i ddatganoli grymoedd dros ddarlledu a'r cyfryngau i'r Senedd, ac i Lywodraeth Cymru fynd ymlaen gyda'r gwaith o baratoi a thrafod gyda San Steffan ar y ffordd orau i wireddu hyn.

17. YMATEBION / DIWEDDARIADAU I RYBUDDION O GYNNIG BLAENOROL 192 - 204

- (1) Llythyr gan Lywodraeth y DU mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Meryl Roberts i gyfarfod 3 Hydref, 2024 o'r Cyngor ynglŷn â Thaliadau Tanwydd Gaeaf.
- (2) E-bost gan Sian Gwenllian, AS, mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Elin Walker Jones i gyfarfod 5 Rhagfyr, 2024 o'r Cyngor ynglŷn â sefydlu Ysgol Ddeintyddiaeth ym Mangor.
- (3) Llythyr gan Lywodraeth Cymru mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Rhys Tudur i gyfarfod 5 Rhagfyr, 2024 o'r Cyngor ynglŷn â Threth Trafodiadau Tir.

- (4) Llythyr gan Lywodraeth Cymru mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd John Pughe Roberts i gyfarfod 5 Rhagfyr, 2024 o'r Cyngor ynglŷn â Rhyddhad Eiddo Amaethyddol.
- (5) Llythyr gan Lywodraeth Cymru mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Delyth Lloyd Griffiths i gyfarfod 5 Rhagfyr, 2024 o'r Cyngor ynglŷn â chyfnewid tai cymdeithasol.
- (6) Llythyr gan Lywodraeth y DU mewn ymateb i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd June Jones i gyfarfod 5 Rhagfyr, 2024 o'r Cyngor ynglŷn â thrwyddedau gyrru graddedig.

I nodi hefyd y derbyniwyd negeseuon o gefnogaeth gan Gyngor Tref Trefdraeth a Chyngor Cymuned Bethesda i Rybudd o Gynnig y Cynghorydd Elwyn Edwards i gyfarfod 3 Hydref, 2024 o'r Cyngor yn galw am ddynodi Dydd Gŵyl Dewi yn wyliau cenedlaethol swyddogol yng Nghymru